

تأثیر دانش زبان انگلیسی بر انگیزه پیشرفت تحصیلی و عزت نفس دانشجویان رشته‌های مختلف دانشکده فنی و حرفه‌ای فاطمیه

رضا عامری سیاهویی*

دانشجوی دکتری مدیریت صنعتی، گروه مدیریت، دانشکده علوم اداری و اقتصادی، دانشگاه فردوسی، مشهد، ایران

سرور زارعی

کارشناسی ارشد آموزش زبان انگلیسی، دانشکده فنی و حرفه‌ای فاطمیه، بندرعباس، ایران

تاریخ پذیرش نهایی: 1398/06/11

تاریخ دریافت مقاله: 1398/01/22

چکیده

هدف پژوهش حاضر بررسی تأثیر دانش زبان انگلیسی بر انگیزه پیشرفت تحصیلی و عزت نفس دانشجویان دانشگاه فاطمیه شهرستان بندرعباس است. پژوهش کاربردی است و از روش توصیفی - پیمایشی استفاده شده است. جامعه آماری شامل دانشجویان دختر مقطع کاردانی دانشکده فنی و حرفه‌ای فاطمیه شهرستان بندرعباس در نیم‌سال اول سال تحصیلی 96-1395 بوده که از روش نمونه‌گیری در دسترس و هدفمند استفاده شد. ابزار گردآوری داده‌ها، پرسش‌نامه انگیزه پیشرفت هرمنس، عزت نفس آیزنک و دانش زبان انگلیسی نلسون بوده که پس از جمع‌آوری داده‌ها، تجزیه و تحلیل در سطح آمار استنباطی انجام شده است. یافته‌های پژوهش نشان می‌دهد تفاوت میانگین‌های دانش زبان انگلیسی در بین دانشجویان رشته‌های مختلف دانشکده فنی و حرفه‌ای فاطمیه شهرستان بندرعباس از نظر آماری معنادار است، اما تفاوت میانگین‌های انگیزه پیشرفت و

عزت نفس به لحاظ آماری معنادار نیست. همچنین تأثیر متغیر دانش زبان انگلیسی بر انگیزه پیشرفت تحصیلی و عزت نفس معنی دار است. تعامل دانش زبان انگلیسی و رشته تحصیلی و تأثیر همزمان این دو متغیر مستقل بر متغیر وابسته انگیزه پیشرفت تحصیلی، همچنین تعامل بین دانش زبان انگلیسی و رشته تحصیلی و تأثیر همزمان این دو متغیر مستقل بر متغیر وابسته عزت نفس، از نظر آماری معنی دار نیستند.

واژگان کلیدی:

انگیزه پیشرفت تحصیلی، دانش زبان انگلیسی، دانشکده فنی و حرفه‌ای فاطمیه، شهرستان بندرعباس، عزت نفس.

1. مقدمه

زبان سیستم پیچیده‌ای است که مختص ارتباط برقرار کردن است. مردم از زبان برای بیان عبارت‌ها و جمله‌ها استفاده می‌کنند. برابری [1] مهارت را میزان توانایی افراد برای درک زبان کتاب‌های مختلف یا شیوه آموزش آن‌ها در مدت زمان خاص تعریف می‌کند که شامل علم، دانش و آگاهی در مورد گرامر، لغت و توانایی زبانی ارتباط برقرار کردن می‌شود. به همین طریق، از نظر ساویگنون [2] مهارت نوعی برقراری ارتباط در زبان نوشتاری و گفتاری است. براساس نظر بلاگوویچ، رویز و دان [3] مهارت زبان انگلیسی مرتبط با اطلاعات ارتباطی، ایده‌ها و مفاهیم خاص موفقیت آکادمیکی یادگیرندگان زبان در حیطه مطالعات اجتماعی است. مهارت زبان جایگاه خاصی در متون اجتماعی دارد و با یادگیری زبان و متون آکادمیکی در تحصیل یا تدریس و برنامه‌های آموزشی مرتبط است. این برنامه‌های آموزشی، زبان و محتوا را با هم ترکیب می‌کنند [4].

عزت نفس مفهومی است که با انگاره‌های خودشناسی و خودآگاهی مرتبط است. تلاش‌های گوناگونی برای تعریف عزت نفس صورت گرفته است. بیشتر این تعاریف بر این نکته اتفاق نظر دارند که عزت نفس بیانگر چگونگی ارزیابی یک فرد از خود در رابطه با گروهی که به آن تعلق دارد، ارزش‌هایی که به او نسبت داده می‌شود، نگرش مثبت یا منفی نسبت به خود و همچنین سطح رضایت یک فرد از خود است [5]. گفتنی است ارتباط با دیگران بر عزت نفس تأثیر گذار است. ارتباط با دیگران باعث می‌شود فرد نظر دیگران را درباره خود بداند و از ارزیابی آن‌ها آگاه شود. موفقیت در ارتباط با دیگران و شیوه ارتباط بر عزت نفس تأثیر دارد، چنانچه فرد روابط بهتری را با دیگران تجربه کند، از عزت نفس بالاتری برخوردار خواهد شد و در غیر این صورت عزت نفس او کاهش خواهد یافت [6]؛ همچنین انگیزه پیشرفت را میل یا علاقه‌ای کلی به موفقیت یا موفقیت‌های خاص تعریف کرده‌اند. نیاز به پیشرفت، میل به انجام دادن خوب کارها در مقایسه با معیاری برتر است. این نیاز، افراد را برای جست‌وجو کردن موفقیت در رقابت با معیار برتری با انگیزه می‌کند. آنچه در تمام موقعیت‌های پیشرفت مشترک است، این است که شخص می‌داند عملکرد آتی او ارزشیابی معناداری از شایستگی فردی اوست. معیار برتری به این علت نیاز پیشرفت را برمی‌انگیزاند که عرصه بسیار معناداری برای ارزیابی میزان شایستگی فرد تأمین می‌کنند [7].

در خصوص دانشجویان، انگیزه پیشرفت تحصیلی، از اهمیت خاصی برخوردار است. با این انگیزه، افراد تحرک لازم را برای به پایان رساندن موفقیت‌آمیز یک تکلیف، رسیدن به هدف یا دستیابی به درجه معینی از شایستگی در کار خود دنبال می‌کنند تا بالاخره بتوانند موفقیت لازم را در امر یادگیری و پیشرفت تحصیلی کسب کنند [8]. از آنجاکه دانش زبان انگلیسی دیگر افزون بر زبان مادری، از

گذشته‌های دور ذهن بشر را به خود مشغول داشته است. در عصر کنونی، با توجه به گسترش ارتباط بین ملت‌ها و نقش حیاتی زبان در ایجاد ارتباط، بر اهمیت یادگیری دانش زبان انگلیسی به طور قابل ملاحظه‌ای افزوده شده است [9]. در این پژوهش به بررسی دانش زبان انگلیسی در بین دانشجویان دانشکده فنی و حرفه‌ای فاطمیه در شهرستان بندرعباس پرداخته و رابطه آن را با انگیزه پیشرفت تحصیلی و عزت‌نفس در بین دانشجویان بررسی کرده‌ایم. گفتنی است مدیریت نقش تعیین‌کننده و اساسی در هر سازمان به‌ویژه در آموزش عالی و دانشگاه‌ها دارد، واضح است مدیران مسئول توسعه و غنی‌سازی ظرفیت‌های سازمان خود هستند [10]؛ از این رو نتایج این پژوهش می‌تواند در برنامه‌ریزی‌های آتی مدیران دانشگاه به‌ویژه دانشکده فنی و حرفه‌ای فاطمیه بسیار اثرگذار و کارا باشد. در ادامه به بررسی پیشینه پژوهش پرداخته می‌شود.

2. پیشینه تحقیق

با وجود بررسی‌های انجام‌شده و مطالعه پژوهش‌های صورت‌گرفته در حوزه‌های مرتبط با پژوهش، پژوهشی که موازی یا در ارتباط مستقیم با عنوان پژوهش باشد، یافت نشد اما تحقیقاتی که می‌توانند در تقویت مبانی نظری پژوهش مؤثر باشند، به شرح ذیل هستند:

صحراگرد، بهارلو و سوزنده‌فر [11] در پژوهشی به «بررسی رابطه بین پیشرفت تحصیلی و مهارت زبان دانشجویان دانشگاه شیراز» پرداختند. شرکت‌کنندگان در این پژوهش 151 دختر و پسر رشته ادبیات زبان انگلیسی بودند. نتایج پژوهش نشان داد رابطه مثبت معناداری بین مهارت زبان و پیشرفت تحصیلی دانشجویان وجود دارد اما از نظر جنسیت، هیچ تفاوتی بین مهارت زبان و پیشرفت تحصیلی آن‌ها وجود ندارد. کسائی‌ان [12] در پژوهشی به «بررسی ارتباط دانش زبانی با هوش و خلاقیت در یادگیری زبان خارجی» پرداختند. نتایج پژوهش نشان می‌دهد دانش زبانی با هوش ارتباط مثبت دارد، ولی بین خلاقیت با هوش یا دانش زبانی ارتباطی نیست. بیابان‌گرد [13] در پژوهشی به «بررسی رابطه میان عزت‌نفس، انگیزه پیشرفت و پیشرفت تحصیلی در دانش‌آموزان سال سوم دبیرستان‌های تهران» پرداختند. نتایج پژوهش نشان می‌دهد میان عزت‌نفس، انگیزه پیشرفت و پیشرفت تحصیلی، میان عزت‌نفس و انگیزه پیشرفت، میان عزت‌نفس و پیشرفت تحصیلی و میان انگیزه پیشرفت و پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان، همبستگی معنادار وجود دارد. همچنین میان عزت‌نفس، انگیزه پیشرفت و پیشرفت تحصیلی دو گروه دانش‌آموزان دختر و پسر و نیز دو رشته علوم انسانی و علوم تجربی تفاوت معنادار دیده نمی‌شود.

سیدان و فکور [14] در پژوهشی به «بررسی رابطه بین عزت‌نفس و انگیزه پیشرفت دانش‌آموزان دوره اول متوسطه» پرداختند. نتایج پژوهش حکایت از رابطه مثبت عزت‌نفس و انگیزه پیشرفت دختران و

پسران دوره اول متوسط داشت. خیری گلسفیدی و همکاران [15] در پژوهشی به «مطالعه تغییرات انگیزش پیشرفت و خودپنداره به واسطه یادگیری زبان دوم (زبان مورد مطالعه: انگلیسی)» پرداختند. نتایج پژوهش نشان داد آموزش زبان انگلیسی به عنوان یک زبان خارجه می‌تواند بر بهبود خودپنداره و افزایش انگیزه پیشرفت افراد مؤثر باشد. عوضیان و همکاران [16] در پژوهشی به «بررسی رابطه بین عزت نفس و اهمال کاری با انگیزه پیشرفت دانش‌آموزان دختر مقطع متوسطه شهرستان کاشان» پرداختند، نتایج پژوهش نشان می‌دهد ارتباط منفی بین هر دو متغیر عزت نفس و انگیزش پیشرفت با اهمال کاری وجود دارد. از سویی بین عزت نفس و انگیزش پیشرفت رابطه مثبت و معناداری یافت شد. با توجه به تحلیل رگرسیون عزت نفس، قدرت پیش‌بینی‌کنندگی بیشتری برای انگیزش پیشرفت دارد. همچنین هکل [17] در پژوهشی به بررسی تأثیرات مثبت یادگیری زبان خارجه بر مغز، افزایش خلاقیت، تفکر عینی، انعطاف‌پذیری و مهارت‌های ریاضی پرداخت.

3. روش تحقیق

پژوهش حاضر از نوع مطالعات کاربردی و دارای ماهیت توصیفی، همبستگی است زیرا محقق در تلاش است آنچه را هست بدون هیچ‌گونه تغییر و دخالت ذهنی گزارش کند [10]. جامعه آماری شامل دانشجویان دختر مقطع کاردانی رشته‌های معماری، حسابداری و امور اداری دانشکده فنی و حرفه‌ای فاطمیه شهرستان بندرعباس در نیم‌سال اول سال تحصیلی 1395-96 بوده است. به دلیل محدود بودن جامعه آماری در این پژوهش، روش نمونه‌گیری در دسترس و هدفمند بوده و حجم نمونه در رشته معماری 54 نفر، حسابداری 32 نفر و امور اداری 24 نفر هستند. ابزار جمع‌آوری داده‌ها پرسش‌نامه‌های دانش زبان انگلیسی، انگیزه پیشرفت تحصیلی و عزت نفس است. گفتنی است روایی و پایایی پرسش‌نامه‌های مورد استفاده در این پژوهش در حد مطلوبی است. پس از دریافت مجوزهای لازم از دانشکده فنی و حرفه‌ای فاطمیه شهرستان بندرعباس و انجام هماهنگی‌ها، آزمودنی‌های مربوطه به شکل گروهی پس از توجیه در مورد چگونگی تکمیل در اختیار نمونه آماری مورد نظر قرار داده شد. سپس داده‌های جمع‌آوری شده به وسیله رایانه و نرم‌افزار SPSS نسخه 26 با اجرای آزمون‌های ANOVA، KS و UNI-ANOVA تجزیه و تحلیل شد.

3-1. پرسش‌نامه انگیزه پیشرفت هرمنس¹

این پرسش‌نامه توسط هرمنس (1970) تهیه و تدوین شده است و شامل 29 پرسش است که توسط

1. Hermans

ابوالفضل کرمی ترجمه شده است [18]. هرمنس بر مبنای دانش نظری و تجربی موجود درباره نیاز به پیشرفت، این پرسش‌نامه را ساخته است. برای نوشتن سؤال‌های پرسش‌نامه انگیزه پیشرفت، ده ویژگی که افراد دارای انگیزه پیشرفت بالا را از افراد با انگیزش پیشرفت پایین متمایز می‌کند و از بررسی تحقیقات قبلی به دست آورده است، به‌عنوان مبنا و راهنما برای انتخاب پرسش‌ها برگزیده است. در زمینه روایی و پایایی این پرسش‌نامه، خدیوی و همکاران، ضریب پایایی آزمون انگیزه پیشرفت هرمنس را 0/84 گزارش کردند. همچنین پژوهش اکبری (1387) اعتبار و روایی این پرسش‌نامه را بر دانش‌آموزان متوسطه استان گیلان مورد سنجش قرار داده که ضریب اعتبار 0/84 برای آن به دست آمده است [18].

2-3. پرسش‌نامه عزت‌نفس آیزنک¹

آیزنک (1976) برای بررسی عزت‌نفس پرسش‌نامه‌ای با 30 گویه طراحی کرده است که توسط بیابانگرد ترجمه و روان‌سنجی آن انجام شده است [13]. آزمودنی‌ها در پاسخ به هر گویه باید یکی از سه گزینه بلی، خیر و نمی‌دانم را انتخاب می‌کردند. به پاسخ‌هایی که سنجش عزت‌نفس را در مقابل احساس حقارت دربردارند یک امتیاز تعلق می‌گیرد، درحالی‌که به پاسخ‌های مقابل آن هیچ نمره‌ای تعلق نمی‌گیرد. به گزینه‌هایی که علامت سؤال را شامل می‌شوند، نیم نمره تعلق می‌گیرد. در این پرسش‌نامه بالاترین نمره آزمودنی 30 و کمترین نمره صفر است. بالاترین نمره بیانگر اعتمادبه‌نفس بیشتر است. هرمنی‌نژاد برای به‌دست‌آوردن اعتبار و پایایی این پرسش‌نامه، آن را روی نمونه‌ای از دانشجویان دانشگاه شهید چمران اهواز اجرا کرد. ضریب پایایی این پرسش‌نامه با روش آلفای کرونباخ 0/88 به دست آمد [19].

3-3. پرسش‌نامه دانش زبان انگلیسی

به منظور بررسی دانش زبان انگلیسی دانشجویان از تست گرامر نلسون استفاده شد [20]. این آزمون شامل 50 پرسش چهارگزینه‌ای است که برای سنجش سطح عملکرد زبانی دانشجویان به کار برده می‌شود. آزمون شامل بخش واژگان، گرامر، تلفظ و درک مطلب متن کوتاه است [21]. این آزمون نمره منفی ندارد و به هر گزینه صحیح یک نمره تعلق می‌گیرد که حداکثر نمره 50 و حداقل صفر است.

4. تجزیه و تحلیل داده‌ها

در این بخش به تحلیل داده‌های جمع‌آوری‌شده از طریق پرسش‌نامه پرداخته می‌شود تا از نظر آماری نیز بتوان صحت و سقم فرضیه‌ها را بررسی کرد.

1. ESI

گفتنی است برای استفاده از تکنیک‌های آماری ابتدا باید مشخص شود داده‌های جمع‌آوری شده از توزیع نرمال برخوردارند یا غیرنرمال. بدین‌منظور به بررسی نتایج حاصل از آزمون کلموگروف - اسمیرنوف پرداخته می‌شود.

جدول شماره 1. بررسی فرض نرمال بودن متغیرها با استفاده از آزمون کلموگروف - اسمیرنوف

ابعاد	سطح معنادار	مقدار خطا	تأیید فرض	نتیجه‌گیری
دانش زبان انگلیسی	0/091	0/05	H0	نرمال
انگیزه پیشرفت تحصیلی	0/182	0/05	H0	نرمال
عزت نفس	0/351	0/05	H0	نرمال

با توجه به نتایج جدول شماره 1 اگر مقدار سطح معنادار بزرگ‌تر از مقدار خطا (0/05) باشد، فرضیه صفر را نتیجه گرفته (داده‌های متغیر مربوطه دارای توزیع نرمال است) و در صورتی که مقدار سطح معنی‌داری از مقدار خطا (0/05) کوچک‌تر باشد، فرضیه یک (داده‌های متغیر مربوطه دارای توزیع نرمال نیست) را نتیجه می‌گیریم. حال از آنجاکه سطح معنادار در مؤلفه‌های دانش زبان انگلیسی (0/09)، انگیزه پیشرفت تحصیلی (0/18) و عزت نفس (0/35) بزرگ‌تر از مقدار خطا 0/05 است، دارای توزیع نرمال هستند.

فرضیه اول: به نظر می‌رسد میزان دانش زبان انگلیسی در میان دانشجویان رشته‌های مختلف دانشکده فنی و حرفه‌ای فاطمیه متفاوت است.

جدول شماره 2. نتیجه آزمون ANOVA دانش زبان انگلیسی در بین دانشجویان

بُعد	مجموع مجذورات	درجه آزادی	میانگین مجذورات	F	سطح معناداری
تغییرات بین گروهی	16436/321	2	8218/160	98/798	0/000
تغییرات درون گروهی	8900/370	107	83/181		
کل	25336/691	109			

برای تفسیر نتیجه آزمون تحلیل واریانس مبتنی بر معناداری یا عدم معناداری تفاوت میانگین متغیر مورد بررسی در میان گروه‌ها، باید براساس معناداری مقدار آزمون فیشر عمل کنیم؛ یعنی زمانی که سطح معناداری آزمون کوچک‌تر از 0/05 باشد، فرض تفاوت میانگین گروه‌ها تأیید و در مقابل، فرض یکسانی آماری آن‌ها رد می‌شود؛ بدین‌معنی که دست‌کم یکی از گروه‌ها، از نظر میانگین نمره مورد نظر با بقیه فرق دارد. در این پژوهش با توجه به اینکه سطح معناداری برابر با صفر است نشان می‌دهد تفاوت

میانگین‌های دانش زبان انگلیسی در بین دانشجویان رشته‌های مختلف دانشکده فنی و حرفه‌ای فاطمیه شهرستان بندرعباس از نظر آماری معنادار است.

فرضیه دوم: به نظر می‌رسد میزان انگیزه پیشرفت تحصیلی در بین دانشجویان رشته‌های مختلف دانشکده فنی و حرفه‌ای فاطمیه متفاوت است.

جدول شماره 3. نتیجه آزمون ANOVA انگیزه پیشرفت تحصیلی در بین دانشجویان

بعد	مجموع مجذورات	درجه آزادی	میانگین مجذورات	F	سطح معناداری
تغییرات بین گروهی	135/840	2	67/920	7290	0/485
تغییرات درون گروهی	9964/523	107	93/126		
کل	10100/364	109			

برای تفسیر نتیجه آزمون تحلیل واریانس مبتنی بر معناداری یا عدم معناداری تفاوت میانگین متغیر مورد بررسی در میان گروه‌ها، باید براساس معناداری مقدار آزمون فیشر عمل کنیم؛ یعنی موقعی که سطح معناداری آزمون کوچک‌تر از 0/05 باشد، در آن صورت فرض تفاوت میانگین گروه‌ها تأیید و در مقابل فرض یکسانی آماری آن‌ها رد می‌شود؛ بدین معنی که دست‌کم یکی از گروه‌ها، از نظر میانگین نمره مورد نظر با بقیه فرق دارد. در این پژوهش با توجه به اینکه سطح معناداری برابر با 0/485 است، نشان می‌دهد تفاوت میانگین‌های انگیزه پیشرفت در بین دانشجویان رشته‌های مختلف دانشکده فنی و حرفه‌ای فاطمیه شهرستان بندرعباس به لحاظ آماری معنادار نیست.

فرضیه سوم: به نظر می‌رسد میزان عزت‌نفس در بین دانشجویان رشته‌های مختلف دانشکده فنی و حرفه‌ای فاطمیه متفاوت است.

جدول شماره 4. نتیجه آزمون ANOVA عزت‌نفس در بین دانشجویان

بعد	مجموع مجذورات	درجه آزادی	میانگین مجذورات	F	سطح معناداری
تغییرات بین گروهی	25/964	2	12/982	0/293	0/747
تغییرات درون گروهی	4746/000	107	44/355		
کل	4771/964	109			

برای تفسیر نتیجه آزمون تحلیل واریانس مبتنی بر معناداری یا عدم معناداری تفاوت میانگین متغیر مورد بررسی در میان گروه‌ها، باید براساس معناداری مقدار آزمون فیشر عمل کنیم؛ یعنی موقعی که سطح معناداری آزمون کوچک‌تر از 0/05 باشد، در آن صورت فرض تفاوت میانگین گروه‌ها تأیید و در مقابل، فرض یکسانی آماری آن‌ها رد می‌شود؛ بدین معنی که دست‌کم یکی از گروه‌ها، از نظر میانگین

نمره مورد نظر با بقیه تفاوت دارد. در این پژوهش با توجه به اینکه سطح معناداری برابر با 0/747 است، و نشان می‌دهد تفاوت میانگین‌های عزت نفس در بین دانشجویان رشته‌های مختلف دانشکده فنی و حرفه‌ای فاطمیه شهرستان بندرعباس به لحاظ آماری معنادار نیست.

فرضیه چهارم: به نظر می‌رسد، انگیزه پیشرفت تحصیلی دانشجویان رشته‌های مختلف دانشکده فنی و حرفه‌ای فاطمیه با سطح دانش زبان انگلیسی مختلف متفاوت است.

جدول شماره 5. نتیجه آزمون ANOVA UNI انگیزه پیشرفت

سطح معناداری	F	میانگین مجزورات	درجه آزادی	مجموع مجزورات	بعد
0/000	3/938	214/638	26	5580/587	دانش زبان انگلیسی
0/613	0/492	26/817	2	53/633	رشته‌های تحصیلی
0/749	0/103	5/633	1	5/633	دانش زبان انگلیسی* رشته‌های تحصیلی

این آزمون، معنی‌داری یا عدم معنی‌داری کل مدل و همچنین تأثیر جداگانه هر متغیر مستقل بر متغیر وابسته را نشان می‌دهد. تأثیر جداگانه متغیر دانش زبان انگلیسی ($\text{sing}=0/00$) بر انگیزه پیشرفت تحصیلی معنی‌دار است؛ یعنی از نظر آماری انگیزه پیشرفت تحصیلی در بین دانشجویان با دانش زبان انگلیسی مختلف، تفاوت دارد. همچنین در مورد تأثیر رشته تحصیلی بر انگیزه پیشرفت تحصیلی براساس ($\text{sing}=0/613$) شاهد تفاوت معنادار نیستیم؛ یعنی به لحاظ آماری انگیزه پیشرفت تحصیلی در بین دانشجویان با رشته‌های تحصیلی مختلف، تفاوتی نداشته و یکسان است. همچنین تعامل بین دانش زبان انگلیسی و رشته تحصیلی و تأثیر هم‌زمان این دو متغیر مستقل بر متغیر وابسته انگیزه پیشرفت تحصیلی، به لحاظ آماری معنی‌دار نیست ($\text{sing}=0/749$)؛ به عبارتی انگیزه پیشرفت تحصیلی دانشجویان با دانش زبان انگلیسی و رشته‌های تحصیلی مختلف، یکسان و برابر است. همچنین ضریب تعدیل برابر با 0/412 است که نشان می‌دهد دو متغیر دانش زبان انگلیسی و رشته‌های تحصیلی به طور مشترک توانسته‌اند 41/2 درصد از واریانس متغیر انگیزه پیشرفت تحصیلی را تبیین کنند و بنابراین، سایر واریانس (58/8) انگیزه پیشرفت تحصیلی مورد مطالعه در این پژوهش تحت تأثیر عوامل و متغیرهایی است که در این پژوهش بررسی نشده‌اند.

فرضیه پنجم: به نظر می‌رسد، عزت نفس دانشجویان رشته‌های مختلف دانشکده فنی و حرفه‌ای فاطمیه با سطح دانش زبان انگلیسی مختلف متفاوت است.

جدول شماره 6. نتیجه آزمون ANOVA UNI عزت نفس

سطح معناداری	F	میانگین مجذورات	درجه آزادی	مجموع مجذورات	بعد
000/0	3/565	97/038	26	2522/981	دانش زبان انگلیسی
0/896	0/110	3/004	2	6/008	رشته‌های تحصیلی
0/454	0/566	15/408	1	15/408	دانش زبان انگلیسی* رشته‌های تحصیلی

این آزمون معنی‌داری یا عدم معنی‌داری کل مدل و همچنین تأثیر جداگانه هر متغیر مستقل را بر متغیر وابسته نشان می‌دهد. تأثیر جداگانه متغیر دانش زبان انگلیسی ($\text{sing}=0/00$) بر عزت نفس دانشجویان معنی‌دار است؛ یعنی به لحاظ آماری عزت نفس در بین دانشجویان با دانش زبان انگلیسی مختلف، تفاوت دارد. همچنین در مورد تأثیر رشته تحصیلی بر عزت نفس براساس ($\text{sing}=0/896$) شاهد تفاوت معنادار نیستیم؛ یعنی به لحاظ آماری عزت نفس در بین دانشجویان با رشته‌های تحصیلی مختلف، تفاوتی نداشته و یکسان است. همچنین تعامل بین دانش زبان انگلیسی و رشته تحصیلی و تأثیر هم‌زمان این دو متغیر مستقل بر متغیر وابسته عزت نفس، به لحاظ آماری معنی‌دار نیست ($\text{sing}=0/454$)؛ به عبارتی عزت نفس دانشجویان با دانش زبان انگلیسی و رشته‌های تحصیلی مختلف، یکسان و برابر است. همچنین ضریب تعدیل برابر با $0/378$ است که نشان می‌دهد دو متغیر دانش زبان انگلیسی و رشته‌های تحصیلی به طور مشترک توانسته‌اند $37/8$ درصد از واریانس متغیر عزت نفس را تبیین کنند و بنابراین، سایر واریانس ($62/2$) عزت نفس مورد مطالعه در این پژوهش تحت تأثیر عوامل و متغیرهایی است که در این پژوهش بررسی نشده‌اند.

5. نتیجه‌گیری

در عصر دانش، پیونددهنده اصلی همه ارکان چشم‌انداز بیست‌ساله کشور، دانایی محوری است. نظام آموزش عالی نقش کلیدی در این زمینه دارد. دیگر نمی‌توان پذیرفت که دانشگاه فنی و حرفه‌ای فقط قادر است به وظایف سنتی خود عمل کند، زیرا بدون پاسخ‌گویی به نیازهای فردی و اجتماعی در حال و آینده، آموزش عالی بی‌محتوا و بیگانه نسبت به نیازهای کشور و انتظارات جامعه هدف تلقی خواهد شد [22]. در این راستا بررسی وضعیت موجود دانشگاه‌ها و مراکز آموزشی به‌ویژه در زمینه انگیزه پیشرفت تحصیلی، عزت نفس دانشجویان می‌تواند بسیار اثربخش و رهگشا باشد؛ چراکه مبنایی برای برنامه‌ریزی‌های آتی در راستای دستیابی به اهداف است.

هدف پژوهش حاضر بررسی تأثیر دانش زبان انگلیسی بر انگیزه پیشرفت تحصیلی و عزت نفس

دانشجویان دانشگاه فاطمیه شهرستان بندرعباس و از نوع مطالعات کاربردی و دارای ماهیت توصیفی، همبستگی است. جامعه آماری شامل دانشجویان دختر مقطع کاردانی رشته‌های معماری، حسابداری و امور اداری دانشکده فنی و حرفه‌ای فاطمیه شهرستان بندرعباس در نیمه سال اول سال تحصیلی 96-1395 است که حجم نمونه در رشته معماری 54 نفر، حسابداری 32 نفر و امور اداری 24 نفر هستند. داده‌های تحقیق با استفاده از سه پرسش‌نامه (انگیزه پیشرفت هرنس شامل 29 پرسش، عزت نفس آیزنک شامل 30 پرسش و دانش زبان انگلیسی نلسون شامل 50 پرسش) گردآوری شدند. سپس با تکنیک‌های آماری مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفتند. برای بررسی فرضیه‌ها، ابتدا با بررسی نتایج حاصل از آزمون کلموگروف - اسمیرنوف مشخص شد سطح معنادار در مؤلفه‌های دانش زبان انگلیسی، انگیزه پیشرفت تحصیلی و عزت نفس بزرگ‌تر از مقدار خطا 0/05 است؛ از این رو مؤلفه‌ها دارای توزیع نرمال هستند. سپس به بررسی فرضیه‌های پژوهش پرداخته شد.

نتایج حاصل از بررسی فرضیه‌ها با استفاده از آزمون ANOVA نشان می‌دهد تفاوت میانگین‌های دانش زبان انگلیسی در بین دانشجویان رشته‌های مختلف دانشکده فنی و حرفه‌ای فاطمیه شهرستان بندرعباس به لحاظ آماری معنادار است. تفاوت میانگین‌های انگیزه پیشرفت در بین دانشجویان رشته‌های مختلف دانشکده فنی و حرفه‌ای فاطمیه شهرستان بندرعباس به لحاظ آماری معنادار نیست. همچنین تفاوت میانگین‌های عزت نفس در بین دانشجویان رشته‌های مختلف دانشکده فنی و حرفه‌ای فاطمیه شهرستان بندرعباس به لحاظ آماری معنادار نیست. سپس به بررسی فرضیه‌های پژوهش با آزمون UNIANOVA پرداخته شد که نتایج نشان می‌دهد تأثیر جداگانه متغیر دانش زبان انگلیسی بر انگیزه پیشرفت تحصیلی معنی‌دار است. همچنین تعامل بین دانش زبان انگلیسی و رشته تحصیلی و تأثیر هم‌زمان این دو متغیر مستقل بر متغیر وابسته انگیزه پیشرفت تحصیلی، به لحاظ آماری معنی‌دار نیست؛ به عبارتی انگیزه پیشرفت تحصیلی دانشجویان با دانش زبان انگلیسی و رشته‌های تحصیلی مختلف، یکسان و برابر است. در ضمن دو متغیر دانش زبان انگلیسی و رشته‌های تحصیلی به طور مشترک توانسته‌اند 41/2 درصد از واریانس متغیر انگیزه پیشرفت تحصیلی را تبیین کنند.

همچنین در بررسی فرضیه دیگر مشخص شد تأثیر جداگانه متغیر دانش زبان انگلیسی بر عزت نفس دانشجویان معنی‌دار است. یعنی به لحاظ آماری عزت نفس در بین دانشجویان با دانش زبان انگلیسی مختلف، تفاوت دارد. همچنین تعامل بین دانش زبان انگلیسی و رشته تحصیلی و تأثیر هم‌زمان این دو متغیر مستقل بر متغیر وابسته عزت نفس، به لحاظ آماری معنی‌دار نیست. به عبارتی عزت نفس دانشجویان با دانش زبان انگلیسی و رشته‌های تحصیلی مختلف، یکسان و برابر است. همچنین دو متغیر دانش زبان انگلیسی و رشته‌های تحصیلی به طور مشترک توانسته‌اند 37/8 درصد از واریانس متغیر عزت نفس را تبیین کنند.

در پایان گفتنی است آزمودنی‌های این پژوهش در زمینه دانشجویان مقطع کاردانی دانشگاه فنی و حرفه‌ای است؛ از این رو تعمیم نتایج به افراد در مقاطع تحصیلی دیگر را با محدودیت مواجه می‌کند. همچنین با توجه به اینکه جامعه مورد پژوهش محدود به دختران دانشجو در مقطع خاصی است، نمی‌توان نتایج را با قاطعیت بیشتر در مقاطع دیگر تعمیم داد. لازم است صحت و سقم این یافته‌ها با پژوهش‌های آتی در مقاطع تحصیلی دیگر و با آزمودنی‌های دیگر و نیز با حجم نمونه بیشتر بررسی شود. با توجه به محدودیت‌های گفته‌شده، پژوهش‌های مشابه بر دانشجویان پسر و مقاطع مختلف تحصیلی دیگر می‌تواند بسیار راهگشا باشد.

منابع

1. Briere, E. J. (1972), "Are we really measuring proficiency with our foreign language tests?", In H. B. Allen and R. N. Campbell (2th ed.), Teaching English as a second languages: A book of readings, New York: McGraw- Hill Book Company.
2. Savignon, S. J. (1983), communicative competence: Theory and classroom practice, reading, MA: Addison-wesley publishing company.
3. Blagojevich, R. R., Ruiz, J., & Dunn, R. J. (2004), Illinois English language proficiency standards for English language learners (k-12), Illinois state board of Education.
4. Cummins, J. (1981), "Age on arrival and immigrant second language learning in Canada". Association Applied linguistics, 2, pp. 132-149.
5. عالی محمدی، ب؛ مهر دادفر، ع. (1396)، «بررسی مقایسه‌ای شاخص‌های تاب‌آوری و عزت نفس دانش‌آموزان مقطع متوسطه دوم در دبیرستان‌های نظری با هنرجویان هنرستان‌های پسرانه کار دانش شهر اصفهان»، فصلنامه مطالعات روان‌شناسی و علوم تربیتی، شماره 17، صص 215-239.
6. میرمحمدصادقی، م. (1383)، «نقش آموزش مهارت‌های ارتباطی بر عزت نفس و روابط بین فردی نوجوانان پسر بی سرپرست ساکن مؤسسات شبانه‌روزی شهر تهران»، پایان‌نامه کارشناسی ارشد: علوم بهزیستی و توانبخشی.
7. ریو، م. (2005)، انگیزش و هیجان، ترجمه یحیی سید محمدی (1386)، ویراست چهارم، تهران: ویرایش.
8. Mohamadi Y (Translator) [Understanding motivation and emotion], Reev JM (Author), 4th ed. Tehran: Virayesh (2006).
9. جمالی پاقلعه، م. (1387)، «دانش‌آموزان و ناتوانی آن‌ها در تکلم به زبان انگلیسی»، فصلنامه رشد آموزش، دوره بیست و دوم، شماره 4، صص 4-7.
10. نیکنام، ع. (1393)، «کارایی درونی دانشکده فنی و حرفه‌ای شهید منتظری مشهد در سال تحصیلی 1389-1388»، مجله کارآفن، شماره 36، صص 21-29.
11. Sahragard, R., Baharloo, A., & Soozandehfar, S. M. A. (2011), "A closer look at the relationship between academic achievement and language proficiency among Iranian EFL students", Theory and Practice in Language Studies, 1 (12), pp. 1740-1748.
12. کسائی، ز. و ن. (1389)، «بررسی ارتباط دانش زبانی با هوش و خلاقیت در یادگیری زبان خارجی»، نشریه ادب و زبان، شماره 27 (پیاپی 24)، صص 71-82.
13. بیابان گرد، الف. (1384)، «بررسی رابطه میان عزت نفس، انگیزه پیشرفت و پیشرفت تحصیلی در دانش‌آموزان سال سوم دبیرستان‌های تهران»، مجله مطالعات روان‌شناختی، دانشکده علوم تربیتی و روان‌شناسی دانشگاه الزهراء، دوره اول، شماره 4 و 5، صص 5-18.
14. سیدان، س. الف؛ فکور، ح. (1394)، «بررسی رابطه بین عزت نفس و انگیزه پیشرفت دانش‌آموزان دوره اول متوسطه»، دومین کنفرانس بین‌المللی روان‌شناسی، علوم تربیتی و سبک زندگی، صص 1-19.

15. خیری گلسفیدی، ط؛ قهاری، ش؛ نظریان، ب. (1395)، «مطالعه تغییرات انگیزش پیشرفت و خودپنداره به واسطه یادگیری زبان دوم (زبان مورد مطالعه: انگلیسی)»، فصلنامه روان‌شناسی تربیتی، دوره دوازدهم، شماره 41، صص 78-89.
16. عوضیان، ف؛ بدری، ر؛ سرنودی، پ؛ قاسمی، ز. (1390)، «بررسی رابطه بین عزت نفس و اهمال کاری با انگیزه پیشرفت دانش آموزان دختر مقطع متوسطه شهرستان کاشان»، نشریه آموزش و ارزشیابی (علوم تربیتی)، دوره چهارم، شماره 14، صص 151-164.
17. Hackel, Aimee (2012), Foreign language Classes for babies tout myriad litekenglenefites, Daily camera.com Boulder. Co.
18. سهرابی، ز؛ قوتی، ف؛ میرحسینی، ف؛ حسینی، آ. (1395)، «بررسی ارتباط انگیزه پیشرفت تحصیلی و مدیریت زمان با موفقیت تحصیلی دانشجویان کارشناسی دانشکده پیراپزشکی دانشگاه علوم پزشکی ایران»، مجله علوم پزشکی رازی، دوره بیست و سوم، شماره 150، صص 35-44.
19. سعادت مهر، س.ر؛ خالدی، ن؛ بخشیان، ف؛ رضا سلطانی، پوریا و نوروزی، کیان (1395)، «بررسی تأثیر اجرای برنامه ورزش هوازی بر آمادگی هوازی و عزت نفس پرستاران»، نشریه پژوهش توانبخشی در پرستاری، دوره سوم، شماره 1، صص 43-47.
20. پورصدامی، س. (1393)، «بررسی مقایسه‌ای دانش دستوری زبان آموزان رشته انگلیسی بین دانشجویان دوزبانه (عربی - فارسی) و تک‌زبانه فارسی در زمینه تطابق فاعل و فعل»، پایان‌نامه کارشناسی ارشد، دانشکده ادبیات و علوم انسانی، دانشگاه شهید چمران اهواز.
21. عبدی، ر؛ محمدی، ش. (1392)، «تأثیر وجود شاخص‌های فراگفتمانی بر درک مطلب خواندن انگلیسی دانش آموزان دبیرستانی»، مجله روان‌شناسی مدرسه، دوره دوم، شماره 2، صص 93-106.
22. باقرصاد، و. (1393)، «دانشگاه فنی و حرفه‌ای، دانشگاه کارآفرین»، مجله کارآفن، شماره 36، صص 43-52.